

RAZMISLEKI O SLOVENSKI GEOGRAFIJI PODEŽELJA: RAZVOJ, DILEME IN SPREGLEDANE TEMATIKE

PETER KUMER^{1,2}

¹ Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, Maribor, Slovenija

peter.kumer@um.si

² Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede, Ljubljana, Slovenija

peter.kumer@fdv.uni-lj.si

Prispevek obravnava razvoj geografije podeželja v Sloveniji in njegov preplet s prostorskimi, demografskimi ter družbeno-kulturnimi vidiki. V teoretičnem delu so predstavljene različne opredelitve podeželja in spremembe v njegovem razumevanju skozi čas. Analiza slovenskih raziskav kaže, da je bila pozornost dolgo usmerjena predvsem v procese urbanizacije, suburbanizacije in praznjenja podeželja, medtem ko so bile socialne dimenzije pogosto prezrte. V zadnjih letih se pojavlja več raziskav, ki vključujejo vidike ranljivih skupin, kot so starejši, kmečke ženske, Romi in kvir prebivalstvo, kar nakazuje premik k bolj vključujočemu razumevanju podeželskega prostora. Prispevek poudarja potrebo po celostnem in inter-disciplinarnem pristopu k preučevanju podeželskega prostora.

DOI
[https://doi.org/
10.18690/um.ff.4.2026.1](https://doi.org/10.18690/um.ff.4.2026.1)

ISBN
978-961-299-136-4

Ključne besede:
razvoj podeželja,
demografske spremembe,
socialna vključenost,
kakovost življenja,
ranljive skupine

DOI
[https://doi.org/
10.18690/um.ff.4.2026.1](https://doi.org/10.18690/um.ff.4.2026.1)

ISBN
978-961-299-136-4

Keywords:
rural development,
demographic change,
social inclusion,
quality of life,
vulnerable groups

REFLECTIONS ON SLOVENIAN RURAL GEOGRAPHY: DEVELOPMENT, DILEMMAS, AND OVERLOOKED TOPICS

PETER KUMER^{1,2}

¹ University of Maribor, Faculty of Arts, Department of Geography, Maribor, Slovenia
peter.kumer@um.si

² University of Ljubljana, Faculty of Social Sciences, Ljubljana, Slovenia
peter.kumer@fdv.uni-lj.si

The paper discusses the development of rural geography in Slovenia and its interrelation with spatial, demographic, and socio-cultural dimensions. The theoretical part presents various definitions of the rural areas and the evolution of its understanding over time. The analysis of Slovenian research shows that attention has long been focused mainly on processes of urbanization, suburbanization, and rural depopulation, while social dimensions were often overlooked. In recent years, however, an increasing number of studies have addressed vulnerable groups such as the elderly, farm women, the Roma population, and queer communities, indicating a shift towards a more inclusive understanding of rural space. The paper highlights the need for a holistic and interdisciplinary approach to the study of rural areas.

University of Maribor Press

1 Uvod

Po drugi svetovni vojni so se raziskovalci v zahodnoevropski in anglo-ameriški geografiji le omejeno posvečali podeželju in njegovim celovitim problemom, medtem ko je slovenska geografija večino svojih raziskav usmerjala prav v to področje (Klemenčič 2006). Nadomestilo ga je zanimanje za urbano geografijo, kar je seveda posledica globalne urbanizacije (Clout 2013). To se je v 90. letih 20. stoletja bistveno spremenilo, saj je zanimanje za podeželje v državah na Zahodu močno naraslo in spodbudilo poglobljene teoretske razprave o njegovih značilnostih (Gregory idr. 2009, 659), ki pa v slovenski geografiji niso dobile večjega odziva.

Geografija podeželja je kot odziv na vrsto političnih in kulturnih vprašanj doživela razcvet: pritisk na podeželje in divjino, ki ga povzroča urbanizacija, preobrazba kmetijstva, agresivni vzpon industrijskega kmetovanja, pojav novih oblik rekreacije, razvoj sekundarnih bivališč na podeželju in razslojevanje prebivalstva na podeželju. Ta vprašanja so izzvala sam koncept ruralnosti (Marsden idr. 1993; Cloke 2006), kjer se vse pogosteje podeželje razume kot niz kulturnih konstruktov, ne pa kot zamejen geografski prostor (Murdoch 2003). V Severni Ameriki so bile izvedene študije o izkoriščanju in zatiranju, ki so del razprav o kapitalistični produkciji podeželskih pokrajin (Mitchell 1996; Ploštajner in Hočevnar 2018), ter o konstruiranih predstavah o prostoru (v angl. *imaginative geographies*), zlasti v literaturi in filmu (Henderson 1999). Kljub temu pa je le malo raziskovalcev eksplicitno svoje delo umeščalo v okvir geografije podeželja.

V Sloveniji imamo prav tako številne družbeno-geografske študije primerov, ki dejansko zadevajo geografijo podeželja, čeprav so v prispevkih redko jasno opredeljene kot take. Kot pravita Drozg in Pelc (2008) *“v Sloveniji ni velikih mest ... zato se veliko geografskih razprav hote ali nebote nanaša tudi oziroma predvsem na podeželje.”* V Sloveniji podeželje zavzema bistveno večji del prostora kot urbanizirana območja. V primerjavi z državami z velikimi metropolitanskimi središči in večmilijonskimi mesti ter s strani njihove perspektive se zdi, kot da je celotna Slovenija pravzaprav eno samo podeželsko območje.

V prispevku obravnavamo razvoj slovenske geografije podeželja, jo umeščamo v primerjalni okvir anglo-ameriške geografije podeželja ter analiziramo prevladujoča in prezrta raziskovalna področja.

2 Pojmovanje podeželja

Pojmovanje podeželja je dolgo belilo glave družbenih geografov. Spraševali so se, kam sega podeželje in od kod dalje govorimo o mestu. Ko govorimo o podeželju, vedno vsaj posredno govorimo tudi o mestu – in enako velja v nasprotni smeri. V obdobju mestnih obzidij je bilo lažje določiti podeželje – tisto območje, ki je na drugi strani obzidja. Še v 18. stoletjem so bile razlike med podeželjem in mestom velike in v prostoru ju je bilo lahko ločiti. Podeželja in mesta so danes prepletena, meja ni več razločljiva in nastala so obsežna prehodna območja iz urbanega v ruralno.

V 20. stoletju je kvantitativna geografija k zamejevanju prostora na urbani in ruralni del prispevala s kazalniki ruralnosti (Nelson idr. 2021). Med najpogostejše sestavine tovrstnih kazalnikov sodijo velikost in gostota prebivalstva, demografske značilnosti, kot so na primer starost (v ameriškem kontekstu tudi delež belcev in verujočih), oddaljenost (npr. razdalja do urbanih območij), dostopnost (razdalja do storitev, dostop do infrastrukture, kot so avtoceste in železnice) in ekonomski kazalniki (npr. stopnja brezposelnosti, dohodek gospodinjstev, delež nekmetijskih zaposlitev, delež zdravstvenih delavcev, delež samozaposlenih, raven izobrazbe).

Strategija prostorskega razvoja Slovenije (Bartol idr. 2023) podeželje opredeljuje kot

“območja s podobnimi naravnimi, gospodarskimi in družbenimi značilnostmi, prepoznavno prostorsko identiteto in viri. Zanj so značilna manjša naselja in manjša gostota poselitve. V krajinski sliki prevladujeta kmetijska in gozdna raba prostora.”

Med pomembnejše kazalnike, ki se jim posvečamo v Sloveniji pri opredeljevanju podeželja, sodita obseg kmetijske proizvodnje in raba tal, kjer se najpogosteje ugotavlja delež kmetijskih zemljišč (npr. Žiberna 2018; Žiberna idr. 2022; Žiberna idr. 2023). Splošno dojemanje podeželja v Sloveniji, prav tako pa tudi v drugih državah, je namreč tesno povezano s kmetijstvom. Guštin in Potočnik Slavič (2020) s pregledom nekatere domače in tuje literature o podeželju ugotavljata, da je pojem »podeželje« sicer zelo kompleksen, vendar pa je najpogosteje opredeljen glede na njegovo kmetijsko in gozdarsko funkcijo.

Ti kazalniki so imeli pomembno vlogo – v ZDA so na primer nekatera območja, če so označena kot podeželska, deležna državne pomoči. Na podeželju v ZDA se namreč soočajo s problemom dostopa do zdravstvenih storitev, osnovne oskrbe in

stanovanj (Doogan idr. 2018; Zhao idr. 2019). Tako široke opredelitve podeželskih območij so vodile v slabo implementacijo politik razvoja podeželja. V zadnjih letih so se meje med urbanimi in podeželskimi območji zabrisale (Jacquet idr. 2017; Lichter in Brown 2011; National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine 2015). Ciljno usmerjene politike in natančna izvedba so bolj uspešne kot preveč splošni ukrepi, še posebej ob omejenih finančnih virih (Dubois 2012; Howlett 2009; Partridge idr. 2009). Hkrati so potrebne tudi bolj niansirane opredelitve podeželja. Za reševanje teh izzivov in pomanjkljivosti je bilo predlaganih in razvitih več indeksov, ki vključujejo več značilnosti podeželja. Ker se podeželski konteksti razlikujejo po svetu in tudi znotraj posameznih držav ter imajo različne definicije podeželja različne namene, je splošno priznано, da ne obstaja en sam indeks, nabor dejavnikov ali merilna lestvica, ki bi bili univerzalno primerni za opis podeželja v vseh okoljih in za vse namene (Doogan idr. 2018; Halfacree 2001; Isserman 2005; Marsden 1998; National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine 2015).

Svojevstveno opredelitev podeželja podaja Sekcija zdravnikov družinske medicine v podeželskih in odmaknjenih ambulantah. Ta podeželske in odmaknjene ambulante v Sloveniji opredeljuje kot tiste, ki se nahajajo: (a) izven večjih naselij (v krajih z manj kot 5.000 prebivalci oziroma najmanj 15 km oddaljenih od večjih mest); (b) na kmetijskih, gorskih ali redko poseljenih območjih; ali (c) na odmaknjenih območjih, ki so več kot 20 km oddaljena od najbližje bolnišnice ali urgentne enote. Poleg tega številni zdravniki na teh območjih delujejo v pogojih profesionalne izolacije, kar pomeni, da delajo sami ali pa je v radiju 10 km prisoten le še en zdravnik družinske medicine. Takšne ambulante so lahko podružnice večjih zdravstvenih ustanov s sedežem v bližnjem mestu, zasebne prakse ali pa jih vodijo samostojni zdravstveni delavci (Kersnik in Klemenc, 2013; Petrovcic, 2016).

Pomanjkanje enotnosti pri določanju podeželja vseeno ovira primerjalne raziskave ter učinkovitost politik (National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine, 2015). Čeprav obstajajo razlogi za oblikovanje specifičnih meril glede na lokalni kontekst, izbira posameznih spremenljivk za določanje podeželja pogosto ni utemeljena na teoretičnem okviru ali na konceptualizaciji podeželja. Izbira spremenljivk je prej odraz razpoložljivih podatkov kot pa resničen prikaz narave podeželja na določenem območju. Nekateri raziskovalci posledično menijo, da pojma mestnost in podeželskost sploh nista več prostorska pojma, temveč ju je treba razumeti družbeno in kulturno, saj globalizacija povzroča deteritorializacijo – to

pomeni, da družbene spremembe niso več odvisne od fizičnega prostora, geografskih meja ali razdalj (Murdoch 2003; Rizman 2001). K temu prispevajo pojmi kot je protimestnost (counterurbanisation), torej selitev prebivalcev iz mest nazaj na podeželje; prvi je ta pojem opisal Berry (1976). Poleg tega so vse pogostejše dnevne migracije in kraji bivanja na podeželju, skupaj s hkratnim delom v mestih (Fulton idr. 1997). Odvisnost od naravnih virov na podeželju se zmanjšuje, kar še dodatno briše razlike med obema prostoroma.

Sociologi in antropologi se pri raziskovanju razlik med mestom in podeželjem pogosto več ne opirajo na prostorske značilnosti, temveč na kulturo in življenjski slog ljudi. Temelji izhajajo iz klasičnih del avtorjev, kot so Simmel, Durkheim, Redfield, Wirth in Tönnies (1955). V njihovih temeljnih socioloških in antropoloških delih s konca 19. in začetka 20. stoletja so opozarjali, da je podeželje povezano z intimnostjo, tradicijo in skupnostjo, medtem ko je za mesto značilna anonimnost, racionalnost in individualizem. Podeželski način življenja, glede na navedeno, torej zaznamujejo močnejše vezi med ljudmi, tradicija in stabilnost, kar ustvarja večji občutek varnosti. Nasprotno pa je mestni način življenja hitrejši, bolj mehaniziran in specializiran. Nekatere raziskave kažejo, da so prebivalci podeželja manj podvrženi stresu, njihov občutek pripadnosti pa je pomembnejši kot pri mestnih prebivalcih (Kumer 2017).

Zanimivo raziskavo so v ZDA izvedli Lowin in njegovi sodelavci (1971), ki so z meritvami časa, potrebnega za različne vsakdanje storitve – kot so pošiljanje pošte, točenje goriva, menjava denarja ali nakup cigaret – ter z opazovanjem hitrosti hoje ugotovili, da je tempo življenja v mestih občutno hitrejši kot je na podeželju. Nedavna študija (Salazar-Miranda idr. 2025) temu pritrjuje. Raziskava je primerjala spremembe v vedenju pešcev v urbanem okolju skozi čas. Ugotovili so, da se je v treh mestih na severovzhodu ZDA povprečna hitrost hoje pešcev med letoma 1980 in 2010 zvišala za okoli 15 odstotkov.

Da bi presegli razprave o dihotomiji med mestom in podeželjem, so številni raziskovalci opisovali postopen prehod iz ene v drugo kategorijo prostorskega spektra ter razvili koncept ruralno-urbanega kontinuuma, vmesnega prostora med mestom in podeželjem (npr. Dewey 1960; Pahl 1966). Nekaj časa je bila to priljubljena hipoteza o neprekinjenem prehajanju načinov življenja med podeželskimi območji in velikimi mesti. Koncept je temeljil na predpostavki o nasprotju stališč in vedenj med idealnimi podeželskimi razmerami na eni strani – za

katere so značilne skupnosti, zgrajene na sorodstvenih vezeh, navezanosti na prostor in sodelovanje, kar je Tönnies (1955) poimenoval *Gemeinschaft* – ter velikimi mesti na drugi strani – za katera so značilne družbe, v katerih prevladujejo neosebni, predvsem tržni odnosi (*Gesellschaft*). Čeprav so nekatere empirične raziskave pokazale vzorce, skladne s hipotezo, so jo v veliki meri ovrgle študije, kot je Pahlova študija (1965), ki so ugotovile obstoj vasem podobnih skupnosti v mestih ter širjenje urbanih značilnosti na podeželje.

3 Kratek pregled razvoja slovenske geografije podeželja

V Sloveniji so bili v drugi polovici 20. stoletja geografi prvi, ki so se v svojih raziskavah posvetili podeželju kot posebni prostorski enoti (Klemenčič 1960; Vrišer 1965; Kokole 1976). K temu jih je spodbudil razmislek o vplivu urbanizacije in industrializacije, ki sta širila urbani prostor, ki prej v slovenskem prostoru ni bil tako izrazit. Po mnenju Drozga in Pelca (2008) v Sloveniji prej ni bilo velikih mest, ob katerih bi se razvila tako imenovana urbana pokrajina; ti procesi so nastali šele v zadnjih desetletjih. Raziskave o slovenskem podeželju so se večinoma posvečale spremembam, ki jih prinaša urbanizacija. Ravbar (1992) je ugotavljal spremembe v fizičnem razvoju naselij, spremembe v socialni strukturi podeželja in spremembe v sistemu kulturnih vrednot, ki jih v podeželska naselja vnaša mestno naravnani način življenja. Mihevc (1990) je preučeval praznjenje hribovitih in obrobni območij ter hkratno koncentracijo prebivalstva v urbanih središčih, zanemarjanje manjših naselij in nevarnost izgube njihove identitete.

Od devetdesetih let 20. stoletja dalje se pojavi več raziskav, ki obravnavajo proces suburbanizacije (npr. Ravbar in Pak 1996; Rebernik 2004; Drozg 2006). Po daljšem obdobju upadanja števila prebivalcev na podeželju, je namreč po letu 1991 mogoče zaznati rahel porast. Po podatkih Ravbarja (2007) se je med letoma 1961 in 1991 podeželsko prebivalstvo zmanjšalo za približno 15 %, med letoma 1991 in 2002 pa povečalo za 1,7 %. Ta trend se je nadaljeval tudi v naslednjih letih, pri čemer je demografska rast najizrazitejša na podeželskih območjih z dobro dostopnostjo do večjih regionalnih središč – torej na območjih suburbanizacije. Klemenčič (2005) je ta območja opredelil kot urbanizirana in z visokim deležem nekmečkega prebivalstva. Skrb pa je izrazil za tisto podeželje, ki se sooča z depopulacijo, krčenjem kmetijskih površin, zaraščanjem in »izginjanjem« kulturne pokrajine. To sta podrobneje raziskala Horvat in Žiberna (2020), ki sta ugotovila, da na procese spreminjanja rabe tal pomembno vplivajo demografski dejavniki, zlasti spremembe

v starostni strukturi prebivalstva in rast prebivalstva. V območjih z rastjo prebivalstva se obseg obdelovalnih površin zmanjšuje, medtem ko se v območjih depopulacije in naraščanja indeksa staranja povečuje delež zemljišč v zaraščanju.

Značilnosti urbanega so začele prodirati povsod na podeželje, tam so se pojavile dejavnosti, nekoč značilne le za mesta. Kmetijstvo in gozdarstvo sta izgubila nekdanji pomen, čeprav še vedno zavzemata večino podeželskega prostora. Mestno prebivalstvo vse pogosteje uresničuje svoje interese na podeželju. Zaradi teh prepletov je Perpar (2002) izdelal tipologijo podeželskih območij, kar je bila tedaj pogosta praksa v prostorskih in regionalnih strategijah evropskih držav. Izziv prestrukturiranja in preobrazbe podeželja je stopil v ospredje v času vstopanja Slovenije v Evropsko unijo (npr. Potočnik 2002; Golobič in Marušič 2001; Klemenčič 2006). Lorber (2004) je izpostavila potrebo po razvoju podeželja za doseganje uravnoteženega regionalnega razvoja, ki upošteva gospodarske, ekološke, kulturne in politične vidike.

V ospredje so prišle nekmetijske dejavnosti, kot je turizem. Kljub temu da se je organiziran razvoj podeželskega turizma v Sloveniji začel že v začetku 70. let, je država aktivno pristopila k njegovemu spodbujanju na kmetijah. To je vključevalo vzpostavljane svetovalnih služb, določanje tehničnih pogojev in kategorizacije, vključevanje strokovnjakov pri ustanavljanju združenj, oblikovanje izvirnih turističnih produktov na podeželju, usposabljanje lokalnega prebivalstva ter številne promocijske dejavnosti. Turizem je bil prepoznan kot ena od možnosti za razvoj gospodarstva na podeželju. Tem razvojnim usmeritvam so sledile tudi raziskave v slovenski geografiji podeželja. Potočnik Slavič in Schmitz (2013) sta denimo izpostavila, da je agroturizem ena izmed oblik diverzifikacije dejavnosti na kmetijah. Prispeva lahko k večji trajnosti podeželskih skupnosti ter k ohranjanju kulturne dediščine in pokrajine, hkrati pa ustvarja delovna mesta in dodatne prihodke za prebivalce podeželja, zlasti za ženske.

Negativne demografske in okoljske procese na podeželju naj bi zaustavilo zagotavljanje novih delovnih mest in dobre dostopnosti do bližnjih zaposlitvenih ali izobraževalnih središč. Pojavila se je potreba po novih razvojnih paradigmah slovenskega podeželja (Lorber 2013), pri čemer je stara razvojna paradigma temeljila na povečanju kmetijskega dohodka in konkurenčnosti proizvodnje. Nova razvojna perspektiva poudarja oblikovanje konkurenčnega podeželskega prostora, ki temelji na izrabi lokalnih prednosti in neizkoriščenih virov. V ospredje stopa celovit razvoj

podeželja, kjer kmetijstvo ni več osrednji dejavnik, temveč del povezanega sistema gospodarskih dejavnosti, kot so (že prej omenjeni) turizem na kmetijah, rekreacija, proizvodnja ter informacijske in komunikacijske tehnologije.

Lorber (2009) je opozorila, da je slovensko prebivalstvo močno navezano na tradicionalni način življenja na podeželju. Med najpomembnejšimi vrednotami izstopajo ohranjanje kulturne pokrajine, kakovost bivanja v bližini narave ter pridelava zdrave hrane. To zahteva poglobljeno analizo vplivov tržnega gospodarstva in skupne kmetijske politike EU na ohranjanje tradicionalnega načina življenja in kmetovanja. Pri tem so ključni kazalniki preobrazbe slovenskega podeželja predvsem raba tal, velikost in lastniška struktura kmetij, delež in mobilnost podeželskega prebivalstva ter proizvodna usmerjenost kmetij.

V povezavi z vrednotami na podeželju je zanimiv prispevek Tirana (2015) s področja volilne geografije. Avtor ugotavlja, da so gosteje poseljena mestna območja običajno levo politično usmerjena, podeželje pa velja za trdnjavo desno usmerjenih političnih strank.

Po letu 2010 so v proces preučevanja podeželja izraziteje posegli predstavniki negeografskih ved. Sociolog Uršič je raziskoval neurbani značaj slovenskega načina življenja (Uršič in Hočevar 2007; Uršič, 2015) in prispeval k preučevanju razlogov zaradi katerih je Slovenija država z eno najnižjih stopenj urbaniziranosti v okviru Evropske unije. Ugotavlja, da je odklanjanje življenja v mestu in preferenca po življenju v ruralnih območjih ena pomembnejših značilnosti slovenske družbe.

Z družbeno-gospodarskim razvojem (gospodarskih dejavnosti, prevoznih sredstev, deagrarnizacije, krepiteve komuniciranja in trgovanja na globalni ravni) so prebivalci postali vse manj odvisni od življenja v podeželski skupnosti. Pojavile so se nove priložnosti za delo, preživljanje prostega časa in oskrbo s hrano zunaj podeželskega naselja; običajno v naseljih z več središčnimi dejavnostmi. Podeželska skupnost je zaradi močno zmanjšane vloge kmetijske dejavnosti v življenju posameznikov vse manj odvisna od funkcionalnega območja okoli naselja (Guštin in Potočnik Slavič 2015).

4 Delitev slovenskega podeželja

Slovenski geografi so kompleksnost podeželja večkrat ponazarjali s tipologijo podeželskih območij (Preglednica 1). Klemenčič (2002) je menil, da zaradi velikih strukturnih sprememb v družbi (najprej industrializacija, nato pa deindustrializacija in diferenciacija) ne moremo več govoriti o enotnem agrarnem podeželju. Predlagal je tri demografske tipe geografskih območij. Za območje urbanizacije, ki zajame tudi podeželsko primestje, je značilna stabilna rast prebivalstva in raznolika gospodarska struktura. Drugi tip so prehodna območja manjših centralnih krajev z agrarno strukturo in delno urbaniziranimi otoki. Tretji tip pa predstavljajo demografsko ogrožena območja s stalnim upadanjem števila prebivalstva, predvsem v gorskih, hribovitih in obrobni delih Slovenije.

Preglednica 1: Nekaj primerov tipologij podeželskih območij v Sloveniji.

Vir	Tipi podeželja	Ključni kriteriji
Klemenčič (2002)	urbana, prehodna, demografsko ogrožena	demografski trendi, stopnja urbaniziranosti, funkcionalne povezave z mestom
Perpar, Kovačič (2002)	obmestna, značilna, območja praznjenja	demografski trendi, dnevne migracije, zaposlitvena struktura
Ravbar (2007)	suburbanizirana obmestja, obmestna naselja, podeželska območja	dostopnost, bližina urbanih središč, suburbanizacija
Program razvoja podeželja (2015)	podeželske občine z upadajočim in rastočim številom prebivalcev	demografski trendi
Strategija prostorskega razvoja Slovenije (2023)	jedrno, zaledno, odmaknjeno	demografski trendi, dostopnost, razvojni potencial

Tipologijo podeželskih območij v Sloveniji sta izdelala tudi Perpar in Kovačič (2002). Opredelila sta tri osnovne tipe podeželskih območij: obmestna območja, značilna podeželska območja in območja praznjenja. Obmestna območja so območja z visoko gostoto prebivalstva. Zanje je značilna stalna rast prebivalstva, predvsem zaradi bližine mest in velikega deleža dnevnih migracij, saj okoli 77 % prebivalcev dnevno migrira na delo v urbana središča. Prevladujejo zaposlitve v sekundarnih in terciarnih dejavnostih, medtem ko je kmetijstvo večinoma dopolnilno in pogosto bolj intenzivno, npr. v obliki vrtnarstva ali sadjarstva. Kmetije so majhne in starejše, vendar so ta območja infrastrukturno in gospodarsko najbolj razvita.

Značilna podeželska območja predstavljajo najbolj vitalni del slovenskega podeželja. Imajo zmerno gostoto prebivalstva ter ugodno starostno strukturo. V teh območjih prevladujejo dopolnilne kmetije, kar pomeni, da prebivalci pogosto kombinirajo kmetijsko dejavnost z drugimi oblikami zaposlitve. Kmetije so večje, pogosto presega pet hektarjev, kar omogoča boljšo gospodarsko stabilnost. Avtorja ta tip delita glede na nadmorsko višino, in sicer na ravninska območja (do 400 m), gričevnata območja (400–600 m) in gorska območja (nad 600 m).

Območja praznjenja predstavljajo demografsko in gospodarsko najbolj ogrožen del podeželja. Zanje je značilna nizka gostota prebivalstva in upadanje števila prebivalcev, ki ga spremlja izrazito staranje prebivalstva. Kmetijstvo je tu še vedno pomemben vir preživetja, vendar so kmetije majhne in pogosto brez naslednikov, kar vodi v njihovo postopno opuščanje. Slaba infrastruktura, pomanjkanje delovnih mest in odseljevanje mladih povzroča zaraščanje kmetijskih površin ter propadanje kulturne pokrajine.

Tipologija podeželja po Ravbarju (2007) temelji na prostorski dostopnosti in stopnji suburbanizacije posameznih območij. Avtor razlikuje med suburbaniziranimi območji, območji s posameznimi naselji in podeželskimi območji, pri čemer izpostavlja povezavo med razvojnimi možnostmi podeželja in bližino regionalnih središč. Takšna območja zaznamuje demografska rast ter preplet mestnih in podeželskih funkcij.

Slovenija v Programu razvoja podeželja podeželje opredeljuje kot celotno državo, z izjemo šestnajstih naselij z več kot 10.000 prebivalci, ki so posebej določena kot nepodeželska naselja. Program prav tako razlikuje tri tipe naselij v državi, pri čemer podeželska naselja predstavljajo 85,6 % vseh naselij. Poleg tega opredeljuje dva tipa podeželskih občin – 82 podeželskih občin z upadajočim številom prebivalcev in 61 podeželskih občin z rastočim številom prebivalcev (Roos idr. 2024).

Strategija prostorskega razvoja Slovenije (2023) navaja tri tipe podeželskih območij. Jedrno podeželje je tisto, ki je razvojno vitalno, a ponekod omejeno zaradi naravnih pogojev (relief, nadmorska višina, nakloni) ter demografskih sprememb in oddaljenosti od središč. Podeželje v zaledju mest je povezano z urbanimi območji, zaznamovano z visoko potrošnjo prostora ter gospodarskim in prostorskim prestrukturiranjem, dejavnosti pa so raznolike, ne le kmetijske. Odmaknjeno

podeželje je oddaljeno od večjih središč, pogosto obmejno in gorato, z izrazitimi procesi demografskega in gospodarskega krčenja.

5 O ranljivih skupinah na slovenskem podeželju

Geografi so se pogosteje posvečali razvojnim neskladjem slovenskega podeželja in si zato prizadevali za planiranje na regionalnem nivoju; posledično so se manj posvečali posameznim problemom podeželja (npr. razprave geografov: Pelc 2002; Kušar 2004; Klemenčič 2006). Ker na podeželje pogosto gledajo celostno, so prispevki geografov o ranljivih skupinah na slovenskem podeželju zelo redki.

Problematiko romskih naselij, predvsem v smislu oskrbe z vodo, električno energijo in sprejemanja s strani lokalnega okolja, je preučeval geograf Jernej Zupančič (2007; 2017; 2021). Poleg njega pa so se prostorskim vidikom Romov posvečali predvsem na področju politične znanosti, sociologije ali antropologije (Komac in Lakota 2015; Janko Spreizer 2020).

Raziskovalci s področja varnostnih ved (npr. Eman in Bulovec, 2021) ugotavljajo, da je kriminal na podeželju podoben urbanemu (tatvine, nasilje), a vključuje tudi specifične oblike (npr. kmetijski in okoljski kriminal, ilegalne migracije, droge). Nasilju so izpostavljeni predvsem ženske in starejši ter tudi marginalizirane skupnosti (npr. Romi). Na kriminal močno vplivajo slabi socio-ekonomski pogoji (brezposelnost, alkoholizem, izolacija).

O diskriminaciji kmečkih žensk, predvsem v okviru vprašanj o njihovem pokojninsko-invalidskem in socialnem varstvu so se večinoma posvečali negeografi, na primer ruralni sociologinji Ana Barbič (2005; 2014) ali Majda Črnič Istenič (2006; 2015). Geografija revnim na podeželju ni posvečala posebne pozornosti, če ne štejemo prej omenjene problematike celostnega razvoja podeželske skupnosti. Poleg Barbičeve z Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani, so se revnim na podeželju posvetili le še nekateri avtorji z ljubljanske Fakultete za družbene vede v okviru magistrskih nalog (npr. Zemljič 2002; Zemljič 2004).

Starejši prebivalci se na podeželju tudi zaradi izseljevanja mladih pogosto srečujejo z osamljenostjo, odtujenostjo, oddaljenostjo od javnih storitev in z revščino. Problematiko bivanja starejših na podeželju je raziskoval geograf Kerbler (2011; 2012). Izzivov, s katerimi se sooča kvir oziroma LGBTQI+ prebivalstvo na

podeželju, pa so se lotili predvsem prostorski sociologi, denimo Kuhar (2014). Slednji izpostavlja veliko prisotnost homofobije na podeželju ter s tem povezanega fizičnega in verbalnega nasilja. Družbeno-geografske študije na tem področju so izjemno redke (Kumer in Hawke 2025).

6 Sklep

Opredelevanje podeželja ostaja eno osrednjih metodoloških in konceptualnih vprašanj slovenske geografije. Kot opozarja Potočnik Slavič (2008), so obstoječe definicije pogosto preveč splošne, preveč poudarjajo razliko med mestom in podeželjem ter zanemarjajo notranjo raznolikost podeželskih območij. Takšno dihotomno razumevanje je problematično, saj se meje med urbanim in ruralnim zaradi procesov globalizacije, suburbanizacije in vsakodnevne mobilnosti vse bolj brišejo (Murdoch 2003; Lichter in Brown 2011). Podeželje je zato treba razumeti kot družbeno-kulturni konstrukt, kjer so identiteta, način življenja in prostorske prakse prebivalcev pomembnejši od same fizične oddaljenosti od mest.

Razvoj slovenske geografije podeželja je bil tesno povezan z razpravami o urbanizaciji, praznjenju obrobni območij in tipologijah podeželja (npr. Perpar in Kovačič 2002; Klemenčič 2002). Kljub pomembnim prispevkom pa ostaja izrazito ekonomsko-geografsko usmerjeno, medtem ko socialne dimenzije podeželskega prostora pogosto ostajajo na obrobju raziskovanja. Številne ranljive skupine – kot so Romi (Zupančič 2007), starejši prebivalci (Kerbler 2012; Hadner idr. 2023), kmečke ženske (Černič Istenič 2015) ali LGBTQ+ osebe (Kumer in Hawke 2025) – so v geografski literaturi le redko obravnavane, čeprav so ključne za razumevanje sodobnih družbenih neenakosti in dostopa do virov na podeželju.

Takšne vrzeli kažejo na potrebo po interdisciplinarnem pristopu, ki presega meje geografije in vključuje sociologijo, antropologijo ter socialno delo. Le tako je mogoče razumeti kompleksnost podeželskih skupnosti, kjer se prepletajo ekonomski, demografski in kulturni procesi. Prihodnje raziskave bi morale zato več pozornosti nameniti kakovosti življenja in socialni vključenosti, saj ti vidiki odločilno vplivajo na trajnostni razvoj podeželja. Geografija podeželja se mora bolj odpreti družbenim vprašanjem, ki oblikujejo vsakdanje življenje ljudi.

Zahvala

Prispevek je nastal ob finančni podpori programske skupine P5-0181 z nazivom Sociološki vidiki trajnostnega družbenoprostorskega in kadrovskega razvoja Slovenije v Evropi, ki deluje na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani in je sofinancirana s strani Javne agencije za znanstveno-raziskovalno in inovacijsko dejavnost.

Viri in literatura

- Barbič, A. (2005). Izzivi in priložnosti podeželja. Fakulteta za družbene vede, Založba FDV.
- Barbič, A. (2014). Ruralna sociologija v spoznavanju in spodbujanju razvoja kmetijstva in podeželja v Sloveniji. *Acta Agriculturae Slovenica*, 103(2), 331-348.
- Bartol, B., Humerca Šolar, L., Lupše, I., Miklavčič, T., & Torbica, J. (ur.). (2023). Strategija prostorskega razvoja Slovenije 2050. Ministrstvo za naravne vire in prostor.
- Berry, B. J. L. (1976a). The counterurbanization process: Urban America since 1970. In B. J. L. Berry (Ed.), *Urbanization and counterurbanization* (pp. 17-30). Sage.
- Cloke, P. (2006). Conceptualizing rurality. In P. Cloke, T. Marsden, P. H. Mooney (Eds.), *Handbook of rural studies* (pp. 18-28). SAGE Publications.
- Clout, H. D. (2013). *Rural geography: an introductory survey*. Elsevier.
- Černič Istenič, M. (2015). Do rural development programmes promote gender equality on farms? The case of Slovenia. *Gender, Place and Culture*, 22(5), 670-684.
- Dewey, R. (1960). The rural-urban continuum: Real but relatively unimportant. *American Journal of Sociology*, 66(1), 60-66. <https://doi.org/10.1086/222824>
- Drozg, V. (2006). Regijsko mesto Maribor. *Journal for Geography*, 1(1), 9-39.
- Drozg, V., Pelc, S. (2008). Konceptualne smeri v slovenski geografiji podeželja. *Revija za geografijo*, 3(2), 87-100.
- Doogan, N. J., Roberts, M. E., Wewers, M. E., Tanenbaum, E. R., Mumford, E. A., & Stillman, F. A. (2018). Validation of a new continuous geographic isolation scale: A tool for rural health disparities research. *Social Science & Medicine*, 215, 123-132.
- Eman, K., Bulovec, T. (2021). A case study of rural crime and policing in Pomurje region in Slovenia. *Journal of Rural Studies*, 85, 43-51.
- Fulton, J. A., Fuguitt, G. V., & Gibson, R. M. (1997). Recent changes in metropolitan-nonmetropolitan migration streams. *Rural Sociology*, 62(3), 363-384.
- Golobič, M., Marušič, I. (2001). Raziskovanje vrednostnega sistema interesnih skupin kot izhodišče za usmerjanje urbanizacije podeželja. *Urbani izziv*, 58-66.
- Gregory, D., Johnston, R., Pratt, G., Watts, M. J., Whatmore, S. (Eds.). (2009). *Rural geography*. In *The dictionary of human geography* (5th ed., pp. 659-660). Wiley-Blackwell.
- Guštin, Š., Potočnik Slavič, I. (2015). Prepoznavanje in prostorska razmestitev konfliktov na podeželju. *Geografski vestnik*, 87(1). <https://doi.org/10.3986/GV87105>
- Guštin, Š., Slavič, I. P. (2020). Conflicts as catalysts for change in rural areas. *Journal of Rural Studies*, 78, 211-222.
- Guštin, Š., Potočnik Slavič, I. (2020). Conflicts as catalysts for change in rural areas. *Journal of Rural Studies*, 78, 211-222. <https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2020.06.024>
- Hadner, M., Ivajnsič, D., Konečnik Kotnik, E. (2023). Nekatere lastnosti in aktivnosti starejših prebivalcev Dravskega polja. *Dravsko polje*. Maribor.
- Halfacree, K. (2001). Constructing the object: taxonomic practices, 'counterurbanisation' and positioning marginal rural settlement. *International Journal of Population Geography*, 7(6), 395-411. <https://doi.org/10.18690/um.ff.11.2023.3>
- Henderson, G. (1999). *California and the fictions of capital*. Oxford University Press.
- Horvat, U., Žiberna, I. (2020). The correlation between demographic development and land-use changes in Slovenia. *Acta geographica Slovenica*, 60(2), 33-55.
- Istenič, M. Č. (2006). Farm women in Slovenia. In *Rural gender relations: Issues and case studies* (pp. 63-96). Wallingford UK: CABI Publishing.

- Isserman, A. M. (2005). In the national interest: Defining rural and urban correctly in research and public policy. *International regional science review*, 28(4), 465-499.
- Janko Spreizer, A. (2020). Roma, Marginalization, Globalization and Conflicts Over Water: The Case of Slovenia. In *Globalization, Marginalization and Conflict: Political, economic and social processes* (pp. 165-182). Cham: Springer International Publishing.
- Kerbler, B. (2011). Trajnostno bivanje starejših. *Journal for Geography*, 6(2), 41-52.
- Kerbler, B. (2012). Stanovanjsko varstvo starejšega prebivalstva v Sloveniji: domovi za starejše in lastniško zasedena stanovanja. *Revija za geografijo*, 7(1), 101-114.
- Kersnik, J., Klemenc K. Z. (2013). Sekcija zdravnikov družinske medicine v podeželskih in odmaknjenih ambulantah. *ISIS*, 22(7), 16-17.
- Klemenčič, M. M. (2006). Teoretski pogled na razvojne strukture slovenskega podeželja. *Dela*, (25), 159-171.
- Klemenčič, V. (1960). Problemi gospodarskogeografske klasifikacije slovenskih naselij. *Geografski vestnik*. 32:110-130.
- Klemenčič, V. (2002). Procesi deagrarizacije in urbanizacije slovenskega podeželja. *Dela* 17, 7-21.
- Klemenčič, V. (2005). Poskus opredelitve sodobnih problemov razvoja kulturne pokrajine slovenskega podeželja. *Dela* 24.
- Kokole, V. (1976). Prispevek k identifikaciji ruralnourbanega kontinuuma. *Geografski vestnik*, 48:93-105.
- Komac, M., Lakota, A. B. (2015). Breaking the glass ceiling: The case of the Roma ethnic minority in Slovenia. *Dve domovini*, (41).
- Kuhar, R., Švab, A. (2014). The only gay in the village? Everyday life of gays and lesbians in rural Slovenia. *Journal of homosexuality*, 61(8), 1091-1116.
- Kumer, P. (2017). Opredeljevanje, kaj je mestno in kaj podeželsko. *Geografski obzornik*, 64(2).
- Kumer, P., Hawke, S. M. (2025). Queer Lives: Navigating Identity, Acceptance, and Challenges in Rural Post-socialist Slovenia. In *Future-Ready Geography: Goals, Problems and Challenges* (pp. 237-253). Cham: Springer Nature Switzerland.
- Kušar, S., 2004. Razvrščanje v skupine z omejitvami kot metoda regionalizacije. *Urbani izziv*, letnik 15, št. 2/04, str. 87-92.
- Lorber, L. (2009). Tranzicija na slovenskem podeželju. *Revija za geografijo*, 4(1), 103-116.
- Lorber, L. (2013). Spremembe v pristopih k razvoju podeželja-nova razvojna paradigma. *Revija za geografijo*, 8(1), 9-22.
- Lowin, A., Hottes, J. H., Sandler, B. E., Bornstein, M. (1971). The pace of life and sensitivity to time in urban and rural settings: A preliminary study. *The journal of social psychology*, 83(2), 247-253.
- Marsden, T., Murdoch, J., Lowe, P., Munton, R., Flynn, A. (1993). *Constructing the countryside*. UCL Press.
- Mihevč, P. (1990). Razvoj podeželja: O poselitvi kot ključnem dejavniku načrtnega razvoja. *Urbani izziv*, (11), 18-24.
- Mitchell, D. (1996). *The lie of the land: Migrant workers and the California landscape*. University of Minnesota Press.
- National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine. (2015). *Rationalizing rural area classifications for the Economic Research Service: A workshop summary*.
- Nelson, K. S., Nguyen, T. D., Brownstein, N. A., García, D., Walker, H. C., Watson, J. T., Xin, A. (2021). Definitions, measures, and uses of rurality: A systematic review of the empirical and quantitative literature. *Journal of Rural Studies*, 82, 351-365.
- Pahl, R. E. (1966). The rural-urban continuum. *Sociologia Ruralis*, 6, 299-327.
- Pelc, S. (2002). Geografija in celostni razvoj podeželja. *Dela*, (18), 227-241.
- Perpar, A. (2002). Typology and development characteristics of rural areas in Slovenia. *Dela*, (17), 85-99.
- Perpar, A., Kovačič, M. (2002). Tipologija in razvojne značilnosti podeželskih območij v Sloveniji. *Dela*, 17, 85-99.
- Perpar, A., Kovačič, M. (2002). Tipologija in razvojne značilnosti podeželskih območij v Sloveniji. *Dela*, 17, 85-99.

- Petrovcic, R. (2016). Defining rural, remote and isolated practices: the example of Slovenia. *Family Medicine & Primary Care Review*, (3), 391-393.
- Ploštajner, K., Hočevar, M. (2018). Akumulacija kapitala in nestabilnost produkcije prostora v kapitalizmu. *Družboslovne Razprave*, 34(89), 95-117.
- Potočnik, I. "Geographical aspect of rural areas: Transformation in Slovenia." *Bull. Soc. Géogr. Liège* 41 (2001): 69-76.
- Potočnik, I.. (2002). Iskanje dodatnih virov zaslužka na podeželju: primer dopolnilnih dejavnosti na kmetijah v Sloveniji. *Dela*, (17), 100-122.
- Potočnik-Slavič, I., Schmitz, S. (2013). Farm tourism across Europe. *European Countryside*, 5 (4), 265–274.
- Ravbar, M. (1992). Suburbanizacija v Sloveniji. Ljubljana: Filozofska fakulteta (doktorska disertacija).
- Ravbar, M. 2007: Socialno-geografska preobrazba naselbinskih struktur – kako usmerjati razvoj? *Dela* 27. DOI: <https://doi.org/10.4312/dela.27.81-100>
- Ravbar, M., Pak, M. (1996). Urbanizacija Spodnjega Podravja in Prlekije ter vrednotenje suburbanizacijskih pojavov v obmestju Ptuja. Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo.
- Rebernik, D. (2004). Sodobni urbanizacijski procesi: od suburbanizacije do reurbanizacije. *Geografski vestnik*, 76(2), 53-63.
- Roos, A., Farrell, M., McGuinness, N., Nolan, N., Weir, L., Sivini, S., Ahl, H. (2024, November 6). FLIARA: D3.2 – Inventory of female-led innovations (Deliverable No. D3.2). The FLIARA Project. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14045348>
- Salazar-Miranda, A., Fan, Z., Baick, M., Hampton, K. N., Duarte, F., Loo, B. P., ... Ratti, C. (2025). Exploring the social life of urban spaces through AI. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 122(30), e2424662122.
- Tiran, J. (2015). Urbano proti ruralnemu: (Nov) razcep v slovenskem političnem prostoru? *Teorija in praksa*, 52.
- Tönnies, F. (1955). *Community and association*. Routledge & Kegan Paul. (Originalno delo objavljeno leta 1887).
- Uršič, M. (2015). Skriti pridih podeželja? Razrednost in» urbanost «v primeru Ljubljane in maribora. *Teorija in praksa*, 52.
- Uršič, M., Hočevar, M. (2007). Protiurbanost kot način življenja. *Fakulteta za družbene vede*.
- Vrišer, Igor (1965). Geografska izhodišča pri omejevanju mest in njihovih poplavnih območij. *Geografski vestnik*. 37:143-161.
- Zemljčič, D., 2004, Brezposelnost na podeželju in politike za njeno razreševanje : magistrsko delo [na spletu]. Magistrsko delo. Ljubljana : D. Zemljčič. [Dostopano 12 oktober 2025]. Pridobljeno s: http://dk.fdv.uni-lj.si/delamag/mag_Zemljic-Darja.PDF
- Zemljčič, D.(2002): Socialna izključenost in dejavniki njenega pospeševanja na podeželju in med kmečkim prebivalstvom. V: Sodobno kmetijstvo, l. 35, št. 1, str. 9–16. *Kmečki glas*, Ljubljana.
- Zhao, G., Okoro, C. A., Hsia, J., Garvin, W. S., & Town, M. (2019). Prevalence of disability and disability types by urban–rural county classification—U.S., 2016. *American Journal of Preventive Medicine*, 57(6), 749–756. <https://doi.org/10.1016/j.amepre.2019.07.022>
- Zupančič, J. (2007). Romska naselja kot poseben del naselbinskega sistema v Sloveniji. *Dela*, (27), 215-246.
- Zupančič, J. (2017). The Planned Process of Spatial Integration of Roma Settlements in Slovenia—The Way to Dghettoization and Demarginalization?. In *Nature, Tourism and Ethnicity as Drivers of (De) Marginalization: Insights to Marginality from Perspective of Sustainability and Development* (pp. 169-178). Cham: Springer International Publishing.
- Zupančič, J. (2021). Romi in romska naselja v Sloveniji. Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.
- Žiberna, I. (2018). Spremembe rabe tal na območjih, ki so strateškega pomena za kmetijstvo in pridelavo hrane v obdobju 2000-2017. *Revija za geografijo*, 13(1), 73-94.
- Žiberna, I., Jambrošič, K., Pepevnik, A., Bedök, K. (2023). Spremembe rabe tal v občini Cerkevnek. *Journal for Geography*, 18(1), 15-36.

Žiberna, I., Jöbstl, G., Pucko, K., Žagavec, A. (2022). Spremembe rabe tal na območju Dravinjskih goric. *Journal for Geography*, 17(1), 71-90.

Povzetek

Prispevek obravnava razvoj slovenske geografije podeželja ter njeno umeščanje v širši teoretski in primerjalni okvir anglo-ameriške geografije. V ospredju je analiza spreminjajočega se razumevanja podeželja, ki se je skozi čas premaknilo od pretežno prostorske in kmetijsko usmerjene opredelitve k bolj kompleksnemu dojetanju podeželja kot družbeno-kulturnega konstrukta. Slovenske geografske raziskave podeželja v drugi polovici 20. stoletja so se posvečale predvsem procesom urbanizacije, industrializacije, suburbanizacije in demografskega praznjenja obrobni ter hribovitih območij, manj pa socialnim odnosom, vsakdanjim praksam in kakovosti življenja prebivalcev. Pomemben del prispevka je namenjen razpravi o pojmovanju podeželja in problematiki njegovega opredeljevanja. Predstavljeni so različni kazalniki ruralnosti, ki vključujejo demografske, funkcionalne, dostopnostne in ekonomske značilnosti, čeprav univerzalna definicija podeželja ne obstaja. Prispevek izpostavlja, da preveč splošne in administrativne opredelitve podeželja, pogosto vodijo v neučinkovite razvojne politike ter otežujejo primerjalne raziskave. Prikazan je proces zabrisovanja meja med mestom in podeželjem zaradi globalizacije, vsakodnevnosti mobilnosti, protimestnosti in širjenja urbanega načina življenja v podeželski prostor. Prispevek poda sistematičen pregled razvoja slovenske geografije podeželja in tipologij podeželskih območij. Predstavljene so ključne delitve podeželja glede na demografske trende, stopnjo urbaniziranosti, dostopnost do urbanih središč in razvojni potencial, pri čemer se jasno kaže velika notranja raznolikost slovenskega podeželja – od razvojno vitalnih obmestnih območij do demografsko in gospodarsko ogroženih odmaknjenih regij. Po letu 1991 se je v nekaterih delih podeželja ponovno pojavila demografska rast, zlasti na območjih z dobro prometno dostopnostjo in močnimi funkcionalnimi povezavami z mesti. Obravnava ranljivih skupin na slovenskem podeželju je bila v geografskih raziskavah dolgo zapostavljena. V bistvu primanjkuje geografskih študij o Romih, starejših prebivalcih, kmečkih ženskah, revnih ter LGBTQ+ prebivalstvu na podeželju. Slovenska geografija pri teh temah zaostaja za drugimi družboslovnimi vedami. To razkriva pomembno raziskovalno vrzel in potrebo po večji vključenosti socialnih vprašanj v geografijo podeželja. Prihodnji razvoj geografije podeželja zahteva celostni in interdisciplinarni pristop, ki presega tradicionalni ekonomsko-geografski pogled. Večjo pozornost je treba nameniti socialni vključenosti, kakovosti življenja, dostopu do storitev ter vsakdanjim izkušnjam prebivalcev, saj so ti vidiki ključni za razumevanje sodobnih razvojnih izzivov in trajnostnega razvoja slovenskega podeželja.

